د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم : د نکريزو پاڼه

شاعر : بازمحمد عابد

خپرندوی : د ناهيد کتاب خپرولو موسسه

شمير : ۵۰۰ ټوکه

د خپريدو نومره : ۹

د خپريدو نېټه : جنوري ۱۹۹ - ۱۳۷۵

د چاپ چارې : دانش خپروندويه ټولنه

د انټرنيټ په مخ اړو نکی سمسور حبيبي

Download from:aghalibrary.com

له عابد نه مې باز ډېر خوښېږي

د ټولو عابدانو په مخ کې دې دیوال وي. زه زموږ د بهیرونو او زموږ د بنداونو بازمحمد عابد یادوم. څو ځلې مې ورته ویلي دي چې هلکه بازه ! که نور نو مونه درباندې درېدلي دي نو باز خو دې خپل نوم دی او د عابد پر ځای د غزلونو په مقطع کې باز راوله. او بیا له تا نه خو هغه ظالم باز نه جوړوو چې د زرکو او زاڼو او سپینو کوترو په وینو یې منګولې سرې وي. باز په موسکا کې راته وایي چې نه، زه د عابد نوم نه بدلوم. ځکه چې دا نوم پر ما باندې " چا " ایښی دی.موږ نه پوهیږو چې هغه ښکلی څوک به څوک وي چې باز یې عابد کړی دی. باز سره له دې چې عابد پاتې شوی، بیا یې هم دا ښکلې ګناه هر ځل کړې ده چې د غزل او سندرو په زرکو، زاڼو او کوترو یې د خپل خیال منګولې سرې کړي دي. د عابد یا په بل عبارت زموږ د بنداونو او بهیرونو د باز دا ظلم دومره نازنین دی چې انصاف ورته په دوه لاسي سلامونه کوي. زه د باز د ګرانو لوستونکو سره د باز د کتاب په باب نه غږیږم. زه ډېرې خبرې د باز په هکله لرم. باز سره له دې چې د افغانستان د څه کم دوی لسیزې غمیزې نه یې ډېر دردونه اخیستي او د ژوند شیبې یې پرې شاعرانه کړي دي. فطرتاً هم شاعر دی د باز یو ورور د روسانو د شوبلې تر زنځیرونو لاندې شهید شوی دی او د بل ورور یوه پښه یې د روسانو په ماین غوځه شوې ده. دا غمیزې او دردونه باز د خپل فطري شاعرانه طبعې په رنګ کې رنګ کړي او غزلیزې کړې دي. باز دا ټولې دردونکې پېښې د تنکي زلمیتوب په تنکیو شیبو کې لیدلې او د خپل تنکي غزل پر اوږو یې را رسولې دي. کله کله د غمونو او دردونو دا بارونه دومره ردانه شي چې د باز د غزلونو پر تنکۍ ملا نه راوړل کیږي. نو خامخا به د ده د زړه پر دمه ځای کې دمه جوړوي. په راتلونکې وخت کې به دا سندریز بارونه په ډېر هنر د غزلونو او سندرو پر اوږو داسې راوړي چې نه یې د غزلونو او سندرو ملاو بماتې شي او نه سندریز بارونه ولویږي. باز لوړ دنګ ، سور او سپین سړی نه دی، بس یو موټی لونګ دی چې د غزل د سږنۍ بالغې پر سینه له زنګیدو سره جوړیږي. سترګې یې د باز غوندې ښکلي دي. کله کله یې سترګې سرې سرې ردې هم پیدا کوي چې د دې لنډۍ د رایادولو او انځورولو هنداره ښکاري:

سترګې دې سرې ردې ردې دي
ردې ردې د ښامارانو سترګې وینه

د نکریزو پاڼه

باز محمد عابد

د ښارمار ذکر راغی. د مارانو او ښامارانو په لیدو به ځینې خلک بوږنیږي خو باز هغه شاعر دی چې په هر څه کې ښکلا لټوي. دی په خپل غزل کې ځای ځای د مار هغه هم د " مارې" د ښایست یادونه کوي. باز وایي چې د مار سترګې مې ډېرې خوښې دي. وایي چې د مار میناتوري شوې څرمن کې چې خدای کوم ښایست ځای کړی دی په ډېرو موزونو ښایستونو کې هم نه شته.

هوده د مینې پر اثر نه کوي

د سینې دښته کې مې ماره ګرځي

لړ مې د مینې په هوده کې واخله

روح مې په بین دې لکه ماره ترړم

د روح سرود مې ورته بین غږوي

د سینې دښتې ته مې ماره راځي

د روح بین غږومه چیرته ماره لټوم

او بو غوندې د غره لمن کې ماره لټوم

پورتنۍ له پرتمه ډکه ښکلا پرستي د باز ځانګړنه ده. " له سرو سترګو تر سرو سترګو" په شعر کې یې د ماشومتوب په خاورو او دوړو د سرو سترګو انځور کښلی. په ځوانۍ کې یې د هغو سترګو انځور کښلی چې د ژوند په هینداره کې یې د نظر له لاسه د ارمان تصویر ښوییږي. باز ته د ده د غزل په سر سوګند ورکوو چې د سرو سترګو دا ډول لوبې به پریږدي. عابد دې د تورو او کلماتو سرکش ښامار ته د غزل شپیلۍ وغږوي او د ښایست لعل دې ترې راولجه کړي. باز دې د خیال سترګې د سندرو او غزلونو پر مرغانو سرې کاندي.

موږ څه کم دوی لسیزې غمیزې او تراژیدۍ ځپلي خلک یو خو د غره غوندې د روند انتظار مو د صبر پر اوږو تر دې دمه رارسولی دی.

ستا د راتلو په انتظار انتظار

داسې ولاړ یم لکه غر وي غلی

ستا د وصال روژه په خوله پاتې یم

د یتیمانو خو اختر وي غلی

لکه مخکې چې مو وویل باز فطرتاً د شاعرانه اروا څښتن دی. دی له یوې ورځې نه بلې ته پسې غزلیز کیږي. له هغې ورځې را په دې خوا چې زموږ د ادبي بنډارونو او افغان ادبي بهیر غونډې پیل شوې د باز غزل د څپو د ښایستونو ګلکځونو ته منګولې وغځولې.

حالات لولپه دي خو دا چې باز د وطن ګلورين او غزليز پسرلي " استاد محمد صديق پسرلي " د هنر تر سيوري لاندې رارو ان دی، نو دې لولپه حالاتو ته هم د غزل د ښايست وسله نه ړدي.

سيوری مې په سر د پسرلي ګرځي
شکر د ورېمو د بهير غړی يم

د باز غزل لکه د ګلاب پاڼه، لکه د پرخې دانه هم ښکلی دی او هم روڼ او بې تکلفه.

په رخسار يې لکه پرخه نه ځايېږم
دا رنګينه حادثه مې لکه لمر خوري

باز د يوې شاعرې او مضطربې اروا څښتن دی. ځان لا زړی ورته ښکاري، د شين کيدو او غوړيدو هيله لري. سره له دې چې د غزل غوټۍ يې په غوړيدو دي، خو ويريږي چې ښکلي به مې وغورځوي:

مه مې غورځوه د غورځيدو نه يم
و مې کره شين به شمه زړی يم
مينه غواړم، زړه غواړم له ښکليو نه
سوال يمه لا هغسې نيمګړی يم

د باز په شخصيت کې مينه، ښکلا پرستي، عاطفه او صميميت ټول راټول دي. او دا ټول هغه څه دي چې د شعر روح او وجود ترې جوړيږي. باز د ماشومتوب خاطرې او د ژوند ځينې پيښې لري چې موږ په بار بار اوريدلي دي او بيا يې هم په اوريدو نه مړيږو. د ماشومتوب يوه عاطفي کيسه يې ددې له پاره دلته را اخلم چې د ده په شاعرانه شخصيت او د ده په اوسنيو او راتلونکو شعرونو کې به يې عاطفي اغيز خامخا وي:

" باز ماشوم و. د نورو ماشومانو غوندې د ګوډي پران لوبه خوښه وه. خپل ګوډي پران ته يې د دې له پاره ښيښه يي تار اچولی و چې له ګوډي پرانونو سره د جنګ په وخت کې يې تار پرې نه شي. ګوډي پران يې هوا ته جګ کړی و. ګوډي پران د وړې شاهين په شان حملې کولې، په چل چل يې ښيښه يي تار را کش کاوه. د ګوډي پران ښيښه يي تار يې د بل ماشوم د ګوډي پران پر ځای په آسمان کې د يوې الوتونکې توتکۍ له تنکۍ مرۍ نه راتاو شو. د تار د کشولو سره سم بې سره توتکۍ لاندې راپريوته او د باز په پښو کې ولويده. بازد توتکيو په باب ډيرې کيسې اوريدلې وې، چې دا فقيره مرغۍ ده. د دې مرګ لويه ګناه ده. د باز په سترګو کې اوښکې راغلې. د ښيښه يي تار غوټه يې له لاسه ولويده او ګوډي پران

لکه د وزر ماتي مرغه ورو ورو رالویده او اخر په یوه ونه کې بند شو. باز توتکۍ په کوچنیو لاسونو کې راواخیسته. نور ملګري ماشومان یې هم دهغې په ویر کې له ځانه سره ملګري کړل. د باز په سترګو کې اوښکې پنډې وې او نورو ملګرو د ده په سترګو کې غمګینې او وارخطا سترګې ګنډلې وې. باز توتکۍ په کفن کې پټه کړه. کوچنوټی قبر یې ورته جوړ کړ او ماښام کې یې حلوا پسې وایسته.»

دا عاطفه او داسې نورې ډېرې عاطفې د باز په روح کې روانې دي. زه خو فکر کوم چې دا عاطفې او دا تراژیدۍ د باز په غزل او شعر کې لا پوره پخې شوي نه دي. دی به په غزل او شعر کې هغه وخت قیامت کوي چې دا عاطفې، مینې او تراژیدۍ پوخوالي ته ورسوي او خامې ترې پاتې نه شي.

د پسرلي په وخت کې له کلیو نه غرونو او شنو ورشوګانو ته کډې لیږدي، نوکله چې د بانډو میلې ته نیژدې شي، پیغلوټې نجونې له قافلې نه د هوسیو په څیر په ترپکو ترپکو مخکې شي. په ترپ کې میلې ته ځانونه ورسوي. د بانډو جونګړې او ځیرونه جارو کړي. اورونه بل کړي او له چینو نه اوبه راوړي. همداسې د باز د شعر قافله ورو ورو روانه ده. د خیال پیغلوټې نجونې یې په غزلیزوګامونو د خپل شعر له قافلې نه وړاندې روانې دي چې د ښکلا په ورشو او میله کې ورته دمه ځای وګوري.

د شیبو شاعرانه کول د شعار دنده ده. باز باید د ښایست او آرمان توتکۍ د شعر په دم راژوندۍ کړي. د باز د غزل مسرې باید د هغې شوبلې د زنځیرونو انځور وي چې زموږ شیبې او آرمانونه یې شهیدان کړي دي.

د شهیدو ګلغوټیو جنازې وي
زموږ کلي ته یې غیږ کې باغوان راوړي

د باز په غزل کې ساده ګي او رواني ده. ساده ګي په دې مانا نه چې ګنې شعریت په کې نه شته. زما مطلب دا دی چې بې ځایه او بې مفهومه ابهام، له ښکلا نه لیرې پیچلتیا او تصنع په کې نه شته. د بې مفهومه ابهام هغه پیچومی نه لري چې د لوستونکو او اوریدونکو د ذوق پښې په کې تښاکې شي. ډېرې غزلې یې په لنډ او روان بحر کې دي. د غزلونو مسرې یې هم ډېر ځله له پنځو بیتونو اخوا نه اوړي. د شاعرانه طبعې الوت یې د هغه نه ستړي کیدونکي مرغه غوندې نه دی چې تر ډېره په آسمان کې وګرځي راوګرځي. بس د باز د شاعرانه طبعې الوت د زرکې غوندې لنډ دی او یا کله کله د باز د غوټې په څیر تیز او لنډ دی چې په لنډه فاصله کې په یوه غوټه ښکار کوي.

د باز په غزلونو کې د غمیو په څیر تراشلي او ځلیدونکي مسرې ډېرې پیدا کولی شو. که په ډېرو غزلونو کې یې ښکلې او د لوړ شعریت لرونکې مسرې نه وي هم خو له شعریت او شاعرانه مفهوم نه به ډېرې راپریوتې هم نه وي. باز خپل نوي ویل شوي شعرونه موږ ته تل په ویره ویره اوروي. غزلونه یې ډېر ځله زموږ د ځوانو شاعرانو، لیکوالو او کره کتونکو ملګرو هر یو نورالحبیب نثار، مصطفی سالک او حنیف خلیل د ډېرغوځ خو ښکلي نقد (کره کتنې) د ځلوونکو او تراشونکو تیشو له تیرو څوکو تیریږي. ځکه خو د باز په شعرونو کې کمزوري شعرونه لږ موندل کیږي. د باز غزل زموږ د بهیرونو او بنداړونو نور ملګري هم اوري او لولي، خو هغوی لږ ګوزاره ورسره کوي او کله کله یې پر کمزورو مسرو هم سترګې پټوي.
د باز په غزلونو کې یو بل ټکي ته هم اشاره باید وشي چې هغه د سندریز وزن درلودل دي. د دې ډول وزن ځوند په موسیقۍ کې یو په دوه کیدای شي.
څه ښه و چې جانان په تصور کې راته ویلې
راځه کینه دمه شه زوروره چیرته ځې؟
د شر د سوداګرو قافلې بازار ته راغلې
لږ وار وکړه د امن پیغمبره چیرته ځې؟
د باز له شعر نه زیات شعریت د ده په ناسته او د ژوند سره په شاعرانه برخورد کې دی. باز لا د خپل زړه کولپ د شعر او غزل په کیلي نه و خلاص کړی چې صوفیانه او رندانه شعرونه به یې لوستل. د خانقاه په تاخ کې به یې ډیوې بلولې، اوږدې شپې به یې په الله هو رڼولې او د خپل پیر په صوفیانه کړۍ کې له ټولو مریدانو کشر مرید و. په غزلیز باګرام کې د افغانستان د اواره او مهاجرو شاعرانو ځینې شوزنده او له درده ډک شعرونه به یې د سپیدې، خپلواکۍ او ځینو نورو خپرونو کې لوستل او د ده پر شاعرانه روح یې سندریزه زلزله ور وسته. د استاد پسرلي د زرکې ترانو یې روح د ستړې زرکې په څیر د وطن په سردرد کې وګرځاوه. د استاد شپون د مور ویرنې شهکار شعر په وار وار وژړاوه.
"میلون شپږ شلې نه دي چې په ګوتو دې شمیرلی"
د مور د ویرنې دې نیم بیتي د ده د یاد او احساس پر دښته د وطن یو نیم میلون شهیدان د ع=غاټولو په شان راوټوکول. ده په دې غاټولو کې د خپل شهید وررور انځور لټاوه چې پر سترګو به یې د اوښکو مهر ولګیده او د یوې سلګۍ سره به ترینه ټول لکه په غشو لګیدلي کبلي وتښتیدل. "بس د لمدو ختو لږې اوبه دارو وي"

د شعر د ښاپیرۍ د جادو د شین ښکي طوطي له مښوکې یې کیلي راواخیسته او د خپل زړه کولپ یې پرې خلاص کړ. د نقشبندیه پیر په ځای یې د شعر له پیره نه لاس نیوی وکړ:
تعبیر یې د سندرو د مغان له پیره غواړم
بیګاه راته په خوب کې پرښته وه چې راتله
د خانقاه پر ځای یې په خپل زړه کې د شعر ډیوې ولګولې:
دا چې زه یې سره کمبه کړم، آتشي جمال د چا و؟
ابدي فراق یې راکړ، د یو شپې وصال د چا و؟
زما ختې تمنا د میخانې د جام لرله
خو کوزه یې د جومات کړم، په لمسون کلال د چا و؟
د خستې په ښاریه کې د نیستۍ سودا وه ګرانه
د عابد خودي په تن وه، وایه نور مجال د چا و؟
د باز په غزلیزه شاعرۍ باندې "د نکریزو پاڼه" نوم ایښودل شوی دی. د نکریزو پاڼه په خپل ظاهري شین والي کې د ښایست باطني سره هم لري. د نکریزو پاڼه شاعرانه ذوق ته عجیبې ښکلاوې وریادوي. د ناوې سره لاسونه، د اختر ورځ او یا پر نکریزو ټکور شوي لاسونه. د نکریزو پاڼه دا ټولې ښکلاوې په خپلباطن کې لري. خو دا باطني ښکلاوې هغه وخت ظاهروي چې د نکریزو پاڼه پاڼه په درغنې میده کاندي. د باز د غزلونو ډېر غزلتوري د نکریزو د پاڼو په څېر د حالاتو او کیفیاتو په درغنې میده شوي او د هنر د ناوې لاسونه پرې سره شوي دي.
د باز د شاعرۍ د بنیاد خښته د کابل له درد او د باګرام د تغزل له رنګ نه جوړه شوې ده. خدای (ج) دې باز ته ډېر عمر ورکړي چې د غزلپرستو او شعر پرستو له پاره د سندرو غزلیزه او ښکلې مانۍ ودانه کړي.

چې مې شعور ته راشي شعر راکوي
په لاشعور کې پرښته ساتمه
په مخه مو ژیړي ګلونه
کاروان، پیښور، ناصر باغ نوی کمپ
۱۳۷۵/۹/۲۶
۱۶/۱۲/۱۹۹۶

منګی

قـــدر يې زيات شو چې ستي شو په شرر منګی
ځکه يې پيغلې جينکۍ اوس وړي په سر منګی

له پـــښو نه سره پورې وا خلي خوشبويي د جونو
کـــلاله ښـــرنګ دې جـــوړ کـــړی په هنر منګی

غوږ يې د زړه درزا ته ايښی وي په ترخ کې د يار
د پټـــو زړونـــــو بـــا خبـــر وي بې خبر منګی

په ډکيدو کې چې ځټ حت په خندا وخنديږي
مظاهره کړي د وصال په مازيـــګر منـــــګی

مـــــور ته به څه بهانه کوې ته لا وره يې ګلې
چې د اشـــنا سره دې مات کړ په ګودر منګی

عابده کاش چې ته کلال وای جوړول دې منګي
له خپـــــلې ختې نه دې جوړ وای د دلبر منګی

د نکريزو پاڼه

باز محمد عابد

هوش مې د مينې

هوش مــــې د مينې په لمسون له ليونو پسې ځي
تــــرې نظر مې ستا د چم کړو کوځو پسې ځــــي

زه خــــو دا ستا د غمه شپه او ورځ لوګی لوګی يم
دا خــــــلک نه پوهيږي هسې سپيلنو پسې ځي

دا دې کوم راز دی د وصــــــال و فراق نه پوهيږم
ګله چې پرخــــه ستــــــا له مخ نه پلوشو پسې ځي

راته نسيم پـــــه غوږ کې وی چې پرې غزل وليکه
د يــــار خــــوشبو دې ما سره غږ د پردو پسې ځي

شور ګډ شو خلکو وی چې حسن په بازار خرڅيږي
عــــزيـــــز د مصر د يــــوسف د اخيستو پسې ځي

دا قــــــافــــله د ژوند عابده مخ په وړاندې درومي
ځــــومـــــره چې تللي دي راغلي به په تلو پسې ځي

د نکريزو پاڼه

باز محمد عابد

چې د لیمو نه مې نظر

چــې د لیــمو نه مــې نظر پریوزي
د ښکلــیو قدر مــې په سر پریوزي

ستا د وصال د یــوې شیبې په بدل
داغ مې د هجر پـــه ځیګر پریوزي

د انتــــظار پــــر للمو للمو دښتو
تــــور مې اوبه شي له بصر پریوځي

ارمان مې دا سې نیمه خوا پاتې شي
لکه چې بــــې دید نه لمر پریوزي

تــه چــې د کاڼي زړه سینه کې لرې
زمـــا د آه بـــه څـــه آسر پریوزي

اوس په هجران کې د وصال یادونه
لکه مرهم چې پـــه پرهر پریوزي

هسې پـــنا شوې د عابد له سترګو
لکه چې ستـــوری د سحر پریوزي

د نکریزو پاڼه

باز محمد عا بد

چې تصور مې

چې تصور مــې د صنــــم ورانېږي
جوړ سلسله د هر ســـــتم ورانېږي

په دغه بر کلـــي کې څنګه شور دی
ملګرو بـــیا د چـــا حرم ورانېږي

خدای خبر بیا دې په زړه څه تیرېږي
چې ستا کوڅه کې مې قدم ورانېږي

عابده داسې ښــــاریه کې اوسې
وران خو لا څه چې پکې سم ورانېږي

د غیرت او ننګ

د غیرت او ننګ جذبه لا د پښتون شته
څو یې تن کې لا یوه قطره د خون شته

که ماضي په زنده ګۍ جړې سرې کړي
امیدونه مستقبل ته د ژوندون شته

د ظلمت تیارې که شته دی لا خو شپه ده
پسې وار هم د روښانه سباوون شته

که فلک راباندې خپلې چارې وکړې
راته زیری د زما د اوښتونه شته

که د وخت سپیرو موږ سره جلا کړو
دې ټوټې ټوټې اولس ته پیوستون شته

که منزل څومره مشکل وي پروا نه شته
حوصله لا له عابد سره د یون شته

چې دې ښکالو

چې دې ښکالو اوس د قدم نه راځي
خدایږو زما قدم کې دم نـــه راځي

نسیمه پل دې په سر سترګـــو زمـا
خوشبو دې راوړه خو صنم نه راځـــي

د تخیل په بازار مست لیــــونـــی
اوس دې کوڅې ته د حـــرم نه راځي

دو مــــره بـــــلـد د حـادثو سره یم
چې اوښکې هم چیرې په غم نه راځي

د کـــایناتـــــو د وجـــود ښکلا یې
پیرزو دې ولې د کــــرم نـــه راځي

هسې دیـــــدن تــــه لیواله یې ته
عابده ښکلي ستا په چـــم نه راځي

غزل

د فاصلو لړی د مینې له نظر تیریږي
احساس مې و بوږني سلګۍ شي له بصر تیریږي

د لاشعور نه یې شعور ته کډه کړې ده نن
جانان زما د سینې دښت کې په سفر تیریږي

تکل مې کړی دی چې لارې د ګودر ښکلووم
ډېرې پیغلوټې په دې لار هر مازیګر تیریږي

د زړه جونګړه ورانوي په یو نظر د جمال
زما قاتل زما په سیمه بې خطر تیریږي

د سباوون زیري د لمر باڼه موسکي کړي
د سپیدې څرک چې د افق په سم او غر تیریږي

دا چې زه يې سره

دا چې زه يې سره لمبه کړم، آتشي جـــمال د چا و ؟
ابدي فراق يې راکړ، د يـــوې شپې وصال د چاو ؟

زنـګيد مه، تـا ويـد مه د پريـشانه زلـفو تال کـې
اوس چې خـاورو کې لغړيږم، ها رنګين خيال د چاو ؟

زمـــا ختــې تمنـــا د ميـــکدې د جـام لرله
خو کوزه يې د جومات کړم، په لمسون کلال د چـا و ؟

د هستۍ پـــه ښـاريه کې د نيستۍ سودا وه ګرانه
د عابد خودي په تـــن وه وايــــه نور مجال د چاو ؟

غزل

پرخه د سحر چې د ازغو په څوکو وزانـــــــګي
اوښکې مې ډیوې شي د بڼو په څوکـــو وزانګي

دا د زړه کنډول به ورته ډک له ارمــــانونو وړم
یار ته چې د عشق د منارو په څوکو وزانـــګي

ډک د تخیـــــل د رنګیـــنیـــو فطـــــــرتي غزل
پریږده چې جانان ته د بارخو په څوکو وزانګي

طمــعه د عابد لا په زړګي کې هسې طمعه شي
لمر چې د غروب د تورو غرو په څوکو وزانګي.

باز محمد عا بد

زما قدم چې

زما قدم چې د وصال تر کوره ونه رسي
د یار ښکلا دې د کمال تر کوره ونه رسي

چې پرې زما د امیدونو ستوري ونه بریښي
د رخسار خط دې د هلال تر کوره ونه رسي

چې بوربنیدلي احساسات مې نیمه خوا پاتې کړي
ستا مرتبه دې د جلال تر کوره ونه رسي

چې دې منګی ما سره لوبو کې مات شوی نه وي
ستا سوال زاري دې د کلال تر کوره ونه رسي

ملګرو بڼ کې به ګلونه د غزل وکړي
د عابد خیال که د زوال تر کوره ونه رسي

جلوې وې ستا دحسن

جلوې وې ستـــــا د حسن طبيعت يې بوږناوه
ارمـــــان چـې زما سترګو د ليدو توان نه لاره

جـــذبه د مينوشۍ لا خوره نه وه په مخفل کې
ساقي چې به هر کس په سترګو سترګو کې څاره

ستا غم ته يې د زړه کورکې ځای ورکړلو دلبره
پښتون و زمـــــا عشق د پښتنو پت يې پاله

((هر څو که د هجران ځينې وصال زرغونه کيږي
دهقـــــان د ازل کاش چې دغه تخم نه کاره))*

ما وی ګنـــې عـابد يې روان کړی دی توبې ته
زاهد په خلوتـــګاه کې په جـــامونو ونمانځه

* د د حافظ شيرازي د يوه بيت ژباړه

د نکريزو پاڼه

باز محمد عا بد

غزل

((د شفق په حنا سره کړل د فطرت ناوې لاسونه)) *
بیا ساقي ورته تیار کړل د کوثرو ډک جامونه

طلايي وړانګې خورې شوې د اسمان په کنارو کې
طبیعت دی بوربنیدلی د مستۍ وايي رازونه

د ماضي په تورو لارو د روښان سفر منزل دی
مستقبل د حال په ژبه د خوښۍ کړي اوازونه

تخیل چې افاقي شي انسان ووځي له هستۍ نه
د نیستۍ هسې مقام کې یې حاصل شي مقامونه

دی قدرت په کایناتو مهربان دومره عابده
د سپرلي تازه هوا ده پرې تازه شول دماغونه

* پورتنی نیم بیتی د حمزه بابا(رح) دی

زما عشق او ستا

زما عشق او ستـــا ارمان غاړه غړې
لکه وي چـــې ټول جهان غاړه غړې

احســاسات مې په حالاتو ژړا کاندي
اوښــکې، وینې او چشمان غاړه غړې

دا هم وخت دی چې پر ما باندې تیریږي
زمـــا ژوند او ستا هجران غاړه غړې

هــغه هــــم راته یادیږي د زړه سره
چې بــــه سیل ته وو روان غاړه غړې

دې ته هم مې د امید سترګې په لار دي
بیـــا عـــابد شي او جانان غاړه غړې

باز محمد عا بد

په تصور چې مې دلبر

په تصور چې مې دلبر خور شي
لکه یلدا کې چې سحر خور شي

چې په ښکلو کو مې نظر خور شي
خاطر مې ستا د زړه پر سر خور شي

پالي زمونږه پال چپه لیدلی
خیر یادوو خو راته شر خور شي

باګرامه* ستا په حسن خیزه سیمه
سروش د شعر راشي اثر خور شي

دیدار دې هسې پر عابد ولګي
لکه پر ستورو چې قمر خور شي

باګرام د پیښور زوړ نوم دی

باز محمد عابد

د نکریزو پاڼه

ښځوب د مینې

ښځوب د مینې مې هر دم د زړه له بام پریوځي
لکه چې ښاښکی ښاښکی مۍ له سوري جام پریوځي

د محبت د ازموینې دې دستور ته ګوره
چې درنې هیلې مې ستا پښو ته له ناکام پریوځي

تیارې خو ښې دي د رڼا ترینه امید کیدای شي
پر سپین رخسار چې تاوې زلفې لکه لام پریوځي

داسې محفل کې به مینا پیغ ګډیدو نه راځي؟!
چې د ساقي د سترګو ست په خاص و عام پریوځي

تقسیم د میوو د یچې کیږي د آدم په بچو
په داسې حال کې هم عابد د چا له پام پریوځي

ستړی ستړی

ستړی ستړی ریز مریز یم، د ژوندون په ګرانه لاره
لکه غبروي چا ته شوی، د جنون په ګرانه لاره

د وجود په ملکیت مې، د خونریز لښکر قبضه ده
هر احساس زخمي زخمي دی، د بدلون په ګرانه لاره

دا منزل مو ناتمام دی، دغه هیلي سرابي دي
د نایاب سفر په لوري، د ګردون په ګرانه لاره

قافله د پښتنو ده، د دې دور بې سالاره
یو جرس د نهیلو شي، تل د یون په ګرانه لاره

یو اقرار دی بس عابد ، چې پښتو سره مو کړی
که مشکل وي هم یې پالو ، د پښتون په ګرانه لاره

د نکریزو پاڼه

باز محمد عابد

ګلونه وشینده پسرلیه

ګلونه وشینده پسرلیه لر او بـــــر پـــه سیمه
غوټۍ غوټۍ په غوړیدو شـــــه د دلبر په سیمه

د نظرونو په تـــــارونـــــو التفات د مینې
ټوله فضا شي سندریزه د نــــــظر پـــه سیمه

راځه چې نن د رقیب مخکې یو له بله زار شو
خور چې زما او ستا د میـــنې شي خبر په سیمه

یوه حـــیا داره پښتـــــنه وه بې اسرې ملګرو
وه غریو نیولی چې راتـــــلله د خیبر په سیمه

د نکریزو پاڼه
باز محمد عا بد

لا د عدم په غېږ کې

لا د عدم په غېږ کګې پروت وم چې شرر دې را کړ
کالبـــــوت د مينې ته اشنا د روح وزر دې را کړ

زما معصومې ارزو سترګې لا پرانيستې نه وې
لا مې کتلي درتـــــه نـه و چـــې نظر دې را کړ

ما د ساحل په لويه لاره کې ستــــــا لار څارله
د ژوند بېړۍ دې راته کړه سمنـــــــدر دې را کړ

د زړه پر باغ مې ميلمنه شوې د جمـــــال پرښتې
د عشق کعبــــه دې راته وښوده ثمر دې را کــــــړ

لا د الستـــــه په سجـــدو ومه د نور کعـــــبې ته
لا مې سر نه و پورته کـــړی چې خبـــــــر دې را کړ

د تخيل په رنګينو کې مـــــې غزل غـــــزل شوې
احساس د شعر دې راته کـــړلو هنـــــــر دې را کړ

باز محمد عا بد

ستا نه لوګی

ستا نه لوګي ستا له نظره لوګی
لکه چې پرخه شي له لمره لوګی

نن خو دا تنده ماتومه ساقي
توبه مې شه ستا د ساغره لوګی

د جانان غم په ښادۍ نه ورکوم
دې عاشورا نه شه اختره لوګی

د کوم شپونکي کوډلې اورا خیستی؟
هلته چې وختو له غره لوګی

په کې حمزه غوندې هستي او سیده
عابده ځان کړه له خیبره لوګی

غزل

ګله چې ستا پر مخ رانښکون خور شي ښکلا خوره شي
زما د زړه د هر ارمان په تن کې ساه خوره شي

چې د خپل ذات په آیینه کې خپل تصویر وګورم
احساس مې وبوربني پر ذهن مې رڼا خوره شي

ذرې ذرې پلوشې مستې مستې وځلیږي
چې د سحر په افق سترګه د سبا خوره شي

د تصور فضا مې ټوله سندریزه ښکاري
چې د جانان پر سرکو شونډو مې موسکا خوره شي

په یو نظر کتو یې هسې بې هوشي خوره کړه
کله جلوه د کوه طور چې په موسی خوره شي

غزل

ستا چې لیمو کې نظر غلی ښکاري
ما ته زما د مینې ثلی ښکاري

قدم قدم یې ښکلو مه خاورې
پر دغې لار مې جانان تللی ښکاري

زه د ساده حسن ساده مئین یم
ساده چې وګوري لا ښکلی ښکاري

یوه شیبه چې په کې نه وي جانان
خاورې ایرې مې د زړه کلی ښکاري

چې کومې لارې د جانان لارې دي
عابد پر هغې لارې پلی ښکاري

غزل

ستا انتظار خــــونـــد کـــوي
تنده خمار خــــونـــــد کوي

میـــنه کـــې رقیـــــب منم
ګل ســـــره خـــار خوند کوي

تل پـــــه اضطراب کـــې وي
زړه ناکرار خـــونـــد کـــوي

وي چـــې منصوري جذبـــې
ژوند خو په دار خوند کـــــوي

ستــــا د التـــفات نـــه زار
ګوره نګار خـــــوند کــوي

تا وي ژوند به وبـــــایـــلې
ما وې قیمار خـــوند کـــوي

غزل

پر تخیل چې مې انځور نه شي
هادې زما د سترګو تور نه شي

چې تقدس په لیمو پور نه شي
مئینه مینه خو په زور نه شي

چې مې مزل ستا تر منزله رسي
زما قدم دې په بل لور نه شي

د زړه پر وران کابل مې څه له راځې
په کنډوالو کې آرام نور نه شي

چیرته چې زړونو کې الفت او سیرۍ
هلته کې ژوند په شر و شور نه شي

عابده ځه چې ترینه کډه وکړو
په دې وطن کې کلی کور نه شي

غزل

ستا التفات مې کړي نظر په ځمکه
بانه مې لګي د نظر په ځمکه

چې مې سبا آرمان په دار ځړوي
هرګز دې رانه شي سحر په ځمکه

اوښکو ثمر به ترینه څه واخلمه
تاسې خو کړی د غم کر په ځمکه

روح به مې خاورې سره مینه لري
چې راته خوب راځې اکثر په ځمکه

*تر هندوستانه یې شغلې خورې دي
داسې روښان و لکه لمر په ځمکه

هغه چې تل یې تخیل سروش و
اوس اوس اوده شو د خیبر په ځمکه

* حمزه بابا یادوم

غزل

جانان مې داسې په ځیګر وي غــــلی
لکه لیمو کې چې نـــــظر وي غــــلی

ستا د راتلو پـــــه انتـــــظار انتظار
داســــې ولاړ یـــم لکه غر وي غلی

خود بـــه منګی دا ستا په سر ماتوي
چـــــې لیونی دې په ګورد وي غلی

ستا د وصال روژه په خوله پاتې شوم
د یتیمانــــــو خـــو اختر وي غلی

زما په غم داسې جـانــــان وي غـلی
لکه د بر په غم چې لــــر وي غــــلی

غزل

ته خو بې لاره شې ستا تصویــــــر مې له نظر نه ځي
جانانه ستا یاد مــــــې د څـړیکو له پرهره نه ځي

ما مې د زړه په شــــش محل د ښکلي نوم لیکلی
په هر ســــاه کــې ځي راځي خو له ځیګره نه ځي

د ګل په غیرت کې او سیږي خــــــو آرام نه لري
د پرخې مینه ازلــــي ده چــــې له لمره نه ځي

موږه د خپـــــل آرمـــان په څلي باندې د بر وژړل
خو دا نـــاســـازې لا د وخت له ستمګره نه ځي

اوس نه بنګړي ماتیږي، نه د پیغلو جونو منګي
اوس هغــــه شور زموږ د کلي له ګودره نه ځي

د نکریزو پاڼه

باز محمد عابد

غزل

ستـــا له نـــظره چې نظر اخلم
لکه سپوږمـــۍ رڼا له لمر اخلم

د دیدن خـــوند په مازیگر اخلم
د هــــجر داغ دې په ځیگر اخلم

مست لیونی دې په کوڅه درغلم
ستـــا د درکـانې به په سر اخلم

لکه فرهاد ستـــا په شیرینه مینه
پــــه اجـــاره دې آشنا غر اخلم

د سبـــا وون د سپیده دم سر سم
د دوران غـــم په هر سحر اخلم

د غزل توري دې د مـــخ خالونه
جانانه زه ترینه اثـــــر اخـــلم

غزل

جانانه ستـــا له مخه نور وريږي
که تجـــــلی د کوه طور وريږي

د زړه پـــر للمه مې د وصل باران
څه په مستیۍ څه په سرور وريږي

د تاک په ونه یې ستا نوم لیکلی
چې د لیمو نه دې انګور وريږي

دار به د خپلې غاړې هار جوړوم
پر ما اسرار لکه منصور وريږي

باز محمد عا بد

غزل

د لمر ډولۍ کې د رڼا ناوې په وینو سره ده
د بې وسۍ نه توري لړې د ماښام ښکلوم

د ژوند په هر پړاو مې ځو ځلې تندۍ مات شوی
د خپل آرمان د قتل جرم له ناکام ښکلوم

زما د ځنګ ملګري نور زما وجود نه مني
لکه سقراط په افتخار د زهرو جام ښکلوم

زما په برخه آزادي لویه ګناه ده منم
لکه د زرکې د ښکاري خور شوی دام ښکلوم

د پښتونخوا د غرو سرونه مې په وینو سره دي
زه هم قاتل یم او مقتول یمه الزام ښکلوم

غزل

غزل غزل شه چې دې ولیکم غـــزل جـــانان
د ښکلا غوټې دې راسپړم ول پـــه ول جانان

لکه په وریځو کې سپوږمۍ چې پټپټانی کوي
داســـې لـــه مـــانه پټوي مخ په وربل جانان

زه به د مینې دې معصـــوم آرمان ته څه ووایم
چې رانه غواړي په یـــوه لحظه څو ځل جانان

زه د خزان او د بـــهار څـــه منتبار خو نه یم
ما مې په زړه داسې کـــرلـــی لکه ګل جانان

د ښکلیو خوی د غلچکو دی پـام کوئ ملګرو
داسې یې زړه له عابد وړی لکـــه غـل جانان

غزل

د زړه هینداره مې هغه ماتوي
د ځان تصویر څه په مزه ماتوي

داسې سپرلي سره یو ځای مه راځه
چې مې د هر عمر توبه ماتوي

د دیون تندې دومره واخیستمه
چې مې په شین سهار روژه ماتوي

د ښکلیو یاد د غلچکیو په څیر
په سپینه ورځ د زړه جندره ماتوي

((کاروان)) د ژوند په سترو سترووو لارو
په کوم حسین پړاو دمه ماتوي؟

مستان یې څښي د مستۍ زور ښیي
د شیخ په سر تشه کوزه ماتوي

غزل

چې مې جانان د زړه لـــــه تـله وتی
بس تغزل مې له غـــزلــــه وتـــی

د ژوند منزل ته بــلا لار پـــرتـــه ده
د روح کـــاروان مـــې له مزله وتی

په کومه لاره بـــه دې لاره څــــارم؟
اوس چې قدم مې ستا له پــــله وتی

د ګل رخسار د رنګینیو پــــه پسې
د زړه بلبل مې له ګـــوګــله وتی

ستوری د بخت یې پر آسمان ځلیزي
چـــې روغ تندی ستا له درشله وتی

غزل

ډېرې ارزوګانې مې په خوږ زړه کې نیمګړې شوې
ځوانې حوصلې مې د امید په لار کې ستړې شوې

تا چې سوداګر د مرګ په پوله د ژوند کینول
پوه شو مه بادار ه چې او به دې راته خړې شوې

نشته د تقدیس یوه ذره ستا په ناپاک وجود
ستا قلیتي چارې اهریمنه پوروړې شوې

موږ د سباوون زیري ته ټول وجود غوږ ونه وو
غیږ کې د سحر مو په نصیب د ماښام لړې شوې

ستا د محلونو نه کوم تپ موږ ته راغلی دی
ستا له لاسه ورانې چې د خوار ولس جونګړې شوې

د نکریزو پاڼه

باز محمد عا بد

غزل

یوه سلګۍ مې له اجل نه ستنه کــړې پـــه زور
سترګې مې برندې پاتې شوې د جانان پـــه تمه

د زړه پر للمه مې د لګو لښــته وکــرلـــه
لاس په دعا لکه دهـــقـان یـــم د باران په تمه

د زړه کوترې مې اولـــت کــړې د عرش په لورې
شیـــبه شیـــبه مـــې انتظار ده د یزدان په تمه

د نهیـــــلو د جرس کړنګ شي د منزل په طرف
کاروان مې لوټ شي لویه لار کې د ښاروان په تمه

غزل

زنده ګي مې ښکلي ډېره په هنر خوري
ليوني يې د در کـــــانې زما سر خوري

په رخسار يې لـــــکه پرخه نه ځايېږم
دا رنګينه حادثه مـــې لکه لمر خوري

دا معصوم آرمان مــې څنګه ليونی شو
د وصال په شپه غمــونه د سحر خوري

څه وجود مې د وطـــن غمونـــو وخوړ
څه چې پاتی دی هغه رانه دلبـــر خوري

غزل

د حسن زور دې لا په ستـــرګو کې دی
ښکلی انځور دې لا په ستـــرګو کې دی

راته کوي چې د مستــــانـــــو کيسې
کوم شرابخور دې لا په ستـــرګو کې دی

اوس خو زه هومره بې ادبــــــه نه يم
ګله ! پيغور دې لا په سترګو کـــــې دی

ښنګه به نن د بوسې ســـــوال وکړمه
پرونی پور دې لا په ستـــرګو کې دی

د ديـــدن تنـــده مې ښن نـــه ماتوي
ساغر نسکور دې لا په سترګو کې دی

غزل

سکنی مـــاښام یم مازیګر خو نه یم
د پیغلو جونو مست ګودر خو نه یم

چې بې له تا مې سترګې نه غړیږي
ستا پــــه ککیو کې نظر خو نه یم

چې د جانان په بام دوره دوره شي
زه د کوتــــرو څه لښکر خو نه یم

بې ارادې مــــې چې بانه رپیږي
د چا په لاره کـــې سفر خو نه یم

څه له تږتکې او تعویــزونه کوې
زه د پیریانو څه لښـــکر خو نه یم

باز محمد عا بد

غزل

لکه د درد مـــــې په پرهر کې ویښ شه
د مینې خـــوب شه په نظر کې ویښ شه

چې د رڼا د قافـلې جــــرس شـــــي
د سپیده دم په خیر سحر کې ویـــــښ شه

لکه شپونکی د ژوند شپیـــــلۍ غږوي
داسې په نیمه شپه په غر کې ویـــښ شه

د ګلرخانو چې نظـــر مـــاتـــــوي
د سپیلنې په خیر شرر کـــــې ویښ شه

چې د عـــمل پـــه ډګـــر وځلیږي
پښتون زلمی شه په سنګر کې ویښ شه

د نکریزو پاڼه

باز محمد عابد

غزل

زړه مې ستا یاد کې دم په دم ښوېږي
پـــر وچـــه ځمکه مې قدم ښوېږي

د رقیب نـوم مې چې غزل کې را شي
خدا یږو لـــه ګـوتو مې قلم ښوېږي

نور به کچـــکول ورځنې نه جوړوم
چې مې لـــه لپـــو نه کرم ښوېږي

ښـــا یـــې د درد به حوصله نه لري
چې لـــه زخمونو مې مرهم ښوېږي

غزل

ستـــا پـــه نـــظر د نظر تار تړمه
ځـــومـــره اسان په هوا لار تړمه

لړمې د مینې په هوده کې واخـله
روح مې په بین دې لکه مار تـړمه

نه دې راځي خو د راتلو په تـــمه
غوټې په زړه د انتـــــظار تړمه

که مې مراد په زیـــارتو شي پوره
زه به دسمال پـــــه هر منار تړمه

له زخمي اوښکو نه امیل جوړوم
په جنـــتي غـــــازه زنار تړمه

عابده ته دې خــــاطر مه درنوه
که زه په سر د ګناه بــــــار تړمه

باز محمد عا بد

غزل

که ستا تصویـــــر په هره لاره ګرځي
پـــسې زمـــا د زړه هینداره ګرځي

شپه کې د خیال په تړون ستا په لټون
راســـره ستـــوري تر سهار ګرځي

هوده د مینې پـــرې اثـــر نه کوي
د سینې دښتې کې مې مـــاره ګرځي

څوک به مې ور د زړګي وټـــــکوي؟
لکه زما څوک بیکراره ګـــرځـــي؟

د کوم حسیـــــن نوم یې پر ډډ لیکلی
کاروان* چـــې داسې له چناره ګرځي

* زما خوږ ملګری پیرمحمد ((کاروان))

غزل

لاس او پښې وهمه سترې ستړې یم
مینې کې دې هسې اوبو وړې یم

مه مې غورځوه د غورځیدو نه یم
ومې کره شین به شمه زړې یم

مینه غواړم. زړه غواړم له ښکلیو نه
سوال یمه لا هغسې نیمګړې یم

مه ویریږه، خوله مې نه شته نه دې خورم
زار نه لرم، مار نه یمه، پړې یم

ما باندې احسان چې وخته ونه کړې
زه مې د ژوندون پر اوږو مړې یم

سیورې مې پر سر د پسرلې * ګرځي
شکر د وږمو د بهیر غړې یم

* استاد شاعر محمد صدیق پسرلی یادوم

غزل

وتره مې په اوښکو کړه توده ځمکه
غم مې وکرلو په ښوره ځمکه

پام کوه قدم مې په زړګي مه ږده
یبلې پښې ځوک کله ږدي په سره ځمکه

پریږده چې دا وچې شونډې کېږدمه
ستا د رخسارونو په لمده ځمکه

څنګه به یې کر شیرازه کیږي نه !
موږه او به کړې په خوله ځمکه

تا ته به خوږه نشه د مینې شي
بنګ یمه پخیږیم په ترخه ځمکه

د نکریزو پاڼه

باز محمد عا بد

غزل

توبه مې وایسته سحر ویرېږم
چې له مغرب راخیژي لمر ویرېږم

په شوخ نظر چې راته ونه ګورې
له شوخو سترګو نه اکثر ویرېږم

پام چې د نه راتلو یې ونه وایې !
ربیاره زه له دې خبر ویرېږم

لکه شبنم د ګل په پاڼه پاڼه
زه د تودوخې له اثر ویرېږم

د زړه زخمي کابل مې نور مه چیړئ
چیرته ناسور نه شي پرهر ویرېږم

غزل

بې له تانه ګرانه ډېره ګرانــه زنـــده ګـــي ده
په مینه مینه وګـــوره جــانــانــه زنده ګي ده

چې تا مینه راکړې ده، چې ته مې زړه کې اوسې
بس تـــا پـــورې تړلې مې آرمانه زنده ګي ده

د زړه پـــر للمه للـــمه مـــې جانانه راوریږه
په دښته د ګلونو له بارانـــه زنـــده ګـــي ده

حسین پړاو دې مخکې قـــدم په قـــدم اخله
دمه د یار په کلي شه ((کـــاروان)) زنده ګي ده

لمر غیږه خلاصه کـړې ده ذدرې په کې غځیږي
سحر په مستۍ راغـــې څه روښانه زنده ګی ده

د نکریزو پاڼه باز محمد عا بد

غزل

ستا په رخسار د غزل تـــــوري ناځي
که د آسمان په لمن ستـــــوري ناځي

آرمان مې ستا لار ته ګوري نـــــاځي
د زورور ډول ته کمـــزوري نـــاځي

د جانان یاد مې زړه تـــه داسې راځي
لکه له لمر چې ذرې اوري نـــــاځي

د تخیل په تال مـــــې زانـــــګي
لکه زنځیر چې د ور ښوري نـــاځي

د مینې بـــــاد پـــه مازیګر راوله
په مازیګر د چنـــــار سیوري ناځي

غزل

نن د آرمان کلي کې شپه تیروم
ځم د جانان کلي کې شپه تیروم

د زړه پر للمه به مې وټوکیږي
چې د باران کلي کې شپه تیروم

له پرښتو سره مې کړې وعده
د لوی آسمان کلي کې شپه تیروم

د ښار لوګو کې مې ساه تنګه شوله
یمه روان کلي کې شپه تیروم

چې تخیل مې د غزل رنګین شي
ځم د ((کاروان)) کلي کې شپه تیروم

غزل

له تندې مرمه خو روږه ســــــاتمه
په خم کې لامبمه توبه ســــــاتمه

یو لاس کې توره بل کې نیـــــسم قلم
زه د خوشحال بــابـــا ورثه ساتمه

په زړه کې لـــولـــم سیپارې د مینې
په تاخ کې بـــــنده خلاصه ساتمه

چیرته په غم باندې هم نه څخیــــــږي
لیمه کې اوښکه پــــښتنه ساتـــمه

چې مې شعور ته راشي شعر راکوي
پــــه لاشعور کــــــې پرښته ساتمه

باز محمد عا بد

غزل

د زړه زخمونه به د زلفو په تار وګنډمه
د نظر سار به د کلي په لار وګنډمه

چې زمانه پرې ګواهي زموږ د مینې وايي
د جانان نوم به په تنه د چنار وګنډمه

څومره به ښه شي چې رنګونه د فطرت شي يو ځای
د لمر ذرې به ګله ستا په رخسار وګنډمه

کسات به زه د خپل قاتل جانان نه څنګه واخلم؟
بس خو جنډه به د آرمان په مزار وګنډمه

سل کاله کيږي يو ظالم په بې رحمۍ شلولی
ځم چې د لړاو بر د غرونو پرهار وګنډمه

د نکريزو پاڼه

باز محمد عابد

غزل

د نغمو له ښــــاره ساز و سامان راوړي
تخیل تـــــه مې سندرې جانان راوړي

په ورځ ستـــا د مخ خالونه زړونه یوسي
د شپې ستوري په لمن کې آسمان راوړي

د ښکلو کو خـط و خال وي په کې نغښتی
چې مهار د غــــزلونو ((کاروان)) راوړي

ته د خپــــــل حسن له زوره څه خبر یې؟
چې تــــور زړې درته ګوري آیمان راوړي

د شهیــــد و ګلغــــوټــيو جنازې وي
زموږ کلي ته یې غیږ کې باغــوان راوړي

غزل

خیر دی که د ژوند په ژرنده دل شو مه
ستـــا ملالو سترګو ته کجل شو مه

چـــا بـــــه نثر چـــــا به نظم وی
ستـــا په خوله چې درغلم غزل شو مه

څـــو مره ښه نازونه شو یو ځای سره
زه چـــــې سیلنی ستا د وربل شو مه

یا د کلـــي خلکو و اورئ مړ مې کړئ
مینه کې که خپل جانان ته غل شو مه

را شه چـــې مې بې له تانه روژ نه ځي
څو ځـــــــلې میلمه که د اجل شو مه

غزل

مــــازيګر نــه لري ګودر نه لري
زمـــــــوږ کــلی خو اختر نه لري

موږه په داســې چم کې ساه اخلو
چې مابنامـــونه يې سحر نه لري

پر ځـای د سرې يې بارود خوړلي
ځمکې مو شاړې شولې کر نه لري

مرګی پر موږه د وير ساندې وايي
د ژونــد نغمې پر موږ باور نه لري

جـــــانانه کله خو راپيښه وکړه
زمــــــا د زړه جونګړه ور نه لري

غزل

لـــــه سازه مې د روح يوه نغمه چې راتله
کـــه ستا د نرګسي ګيسو وږمه چې راتله

حـــرم کې مې د زړه چې يو صنم ديره کيده
قـــــدم په قدم مخکې بتکده وه چې راتله

غبار د تصـــــور له آيينې مې چې صفا شو
د باد پـــه څير زما په لور هغه وه چې راتله

ستا نوم مې لا په ژبه باندې نه و پوره شوی
په شونډو کې د مينې زمزمه وه چې راتله

تعبير يـــې د سندرو د مغان له پيره غواړم
بيګا راتــه په خوب کې پرښته وه چې راتله

باز محمد عابد

غزل

له کوم ځنګله نه ورته لاره راځي
هره بلا مو چې تر ښاره راځي

د زړه پر ځمکه شنه کوي زخمونه
ښکلي له څه رنګین بهاره راځي

لکه چې خپل همزاد مې وموندلو
چې ورک تصویر ته مې هینداره راځي

د روح سرود مې ورته بیین غږوي
د سینې دښتې ته م ېماره راځي

د زړه له شوره لا وتلی نه یم
د مینې غزله دې بازاره راځي

غزل

زما د ژوند د حسرتونو تن کې ساه مړه کيږي
لږ يې لاس ونيسئ دیوه رپې رڼا مړه کيږي

هواګير زړه مې د اسې ولې د نظر په ګاټو
لکه ويشتلې مرغۍ ځرخي په هوا مړه کيږي

راته يو ځا له ميکدې نه د توبې وويل
ما ويل نه، نه رنګينه غوندې ګناه مړه کيږي

له خاورو پورته شه ملالې پيغلې چيغه وکړه
ميوند خو څه کړې چې لا ټوله پښتونخوا مړه کيږي

خدايه د کومې ګناه غچ دې رانه دلته اخلې؟
لا مې آمين په ژبه ګرځي چې دعا مړه کيږي

غزل

لکه د وریـــځو غیږ کې لمر نیسم
پــــــه تصور کې چې دلبر نیسم

دې ماښامونو راته هیڅ را نه کړل
د ښکلیو لار په سپین سحر نیسم

بیــــګا مې ټوله شپه منتر ویلی
څـــوک په هوده کې د نظر نیسم

چــــا رانه زړه لکه د غل وړی دی
ښکلیو کې ګورم څوک اوتر نیسم

چـې صحیفې ورته د مینې راځي
ځـــم چیرته دا سې پیغمبر نیسم

غزل

د روح بیـــن غـــږو مـــه چیرته ماره لټوم
اوبـــو غـــوندې د غره لمن کې لاره لټوم

د باد په څیر چې ښکته پورته ګرځم لالهانده
تصـــویر لـــه چا نه ورک یمه هینداره لټوم

چې زړونه تخنوي داسې نغمې درځنې غواړم
تـــارونـــــو کې دې هغه تار ستاره لټوم

اول بــــه مې د زړه په دریڅو کې راپیدا شي
کـــــــه نه شو بیا به ستوري په کراره لټوم

سرونه به ډېر ګرځي خو چې زه پسې ګرځېږم
یـــو سر چـــې سلسله یې ځي تر داره لټوم

غزل

د زړه ګریوان ته داسې اچوي نظر لاسونه
لکه د وریځو لمن وڅیري د لمر لاسونه

زه به یې هم د امتیانو صف کې ودریږم
که مې پر سر کیږدي د مینې پیغمبر لاسونه

خدایه د نور باران شیبه شیبه راووروه
بدرنګې شپې پر مرۍ ایښي د سحر لاسونه

د بې وسۍ مې جوړې پته تا ته نه لګیږي
ته چې ښیرو غځوې هر مازیګر لاسونه

زمونږ په کلي کې د وینو د غچ زیري کیږي
د هر دریم سړي په وینو وي اکثر لاسونه

غزل

لیمو نه چې بهر شولې نظره چیرته ځې؟
له غرونو چې پناه شوې ښکلیه لمره چیرته ځې؟

څه رخه دې مئینو سره کیږي او که څنګه
ماښام ته چې نیږدې شوې مازیګره چیرته ځې؟

د زړه پر للمه دښته مې یو څوک خو رازرغون کړه
ایسار شه پسرلیه مروره چیرته ځې؟

څه ښه وو چې جانان په تصور کې راته ویلې
راځه کینه دمه شه زوروره چیرته ځې؟

د شر د سوداګرو قافلې بازار ته راغله
لږ وار و کړه د امن پیغمبره چیرته ځې؟

غزل

وراني مې کړې لاس کې د تلي کرښې
مه جوړوه مـــــاته په تندي کرښې

ښايي چې تصـــوير به جوړوي د چا
کاږي چې پـــر ځمکه ليوني کرښې

زړه کــــې زمـــا لارې تيروي ګله !
ستا په مخ چې راکاږي ازغي کرښې

پانه مې د ژونـــد پخپله توره کړه
هسې وايــــم دا دي ازلي کرښې

غزل

صنم مې زړه ته ځي راخي هردم په هـــــــره ورځ
پو ښتنه خو د ګل کـــــوي شبنم پـــــه هره ورځ

هم هغه څو شېبې مې د ژوندون د خوشحالۍ وې
جـــانـــــان چـــې راته راوړي نوی غم په هره ورځ

دا خلک خـــــو ړانده نه دي چې ورته ښکاريږي
که څو مو پـــــــه ســــــرونو ږدي قدم په هره ورځ

دا څوک دي چې زخمونه پر موږ پلوري له پخوا نه
دا څوک دي رانه يو ســــــــي چې مرهم په هره ورځ

غزل

د ښکلیو اننګو ته مې نظر غځوي لاس
سپوږمۍ د څوارلسمې ته خو لمر غځوي لاس

اوس ګورو به چې چا ده د قسمت لو به ګټلې
د مینې پیغمبر د چا په سر غځوي لاس؟

د کوم مئین په قتل پسې ووته له کوره
په ناز په کرشمه لکه خنجر غځوي لاس

د چا د ګریوان تار تارې په ګوتو کې نیولی
دا شوخې شیوه ګرې خو اکثر غځوي لاس

که خدای کول جانان به مې لاسونو کې لاس راکړي
خلک وايي چې اختر کې مرور غځوي لاس

غزل

یو څوک خو مې یو ځل د زړه په لار راواړه
خدایه په مئین زړه مې پرهار راواړوه

ښکلي دې په ځمکه داسې ګرځي لکه ستوري
یو څو خو پرې د مینې په مدار راواړوه

ساقي د میکدې نه دې نن تش لاسونه نه ځم
په لپو لپو سترګو کې خمار راواړوه

هینداره مې د زړه ورپسې ورکه ګرځي
تصویر پرې د کوم ښکلې پرې وار راواړوه

چې غړ د ستار نه خیژي د څهو څو تارونه
جانانه لږ په ځانګه د چنار راواړوه

باز محمد عابد

غزل

تارونه دې د زلفو په رخسار وزنګوه
پر غاړه مې لاسونه لکه هار وزنګوه

يو څو رانه جامونه د نظر وتښتول
بنګي آشنا په بنګو مې خمار وزنګوه

د وړانګو په مهار کې د رڼا ((کاروانه)) راشه
حسين سهار د ګلي په چنار وزنګوه

جانانه هنګامه د مينې ورځ په ورځ سړېږي
يو سر خو چيرته نن سبا په دار وزنګوه

موسکا دې سندريزه کړه د ذوق پرښتې راشه
دردونه مې نغمه کې د ستار وزنګوه

غزل

ښکلی شه، له خپل ښایست نه ښکلی شه
نن خو د غماز د سترګو خلی شه

زه ورنه په سترګو کې څه وغواړم
دی راته غوسه شي وايي، غلی شه !

ما د خپل بهیر سره ملګری کړه
وخته ! لږ خو ماته پښه نیولی شه

زړکې يې امنو ته راغلي دي
بازه د وطن غرونو کې غلی شه

بیا به تصویر د کوم يو ښکلي راوړي
د زړه له کوره مې هینداره وځي

مور به د مینې دنیا هم ولیده
د کار سړي په کې له کاره وځي

غزل

بیا څوک مئین د هوش له ښاره وځي
د لیـــــونـــــو په ورکه لاره وځي

نغمې د مینـــې لـــــه ستار وځي
که د درد څړیکه له پـــــرهاره وځي

دلته د مینې لیـــونـــي اوسیږي
دلته هر ستوری له مـــــداره وځي

له چا نه ښکلی جـــانان مخ اړوي؟
که د پاړو له هـــــودې ماره وځي

ماشومتوب

راته یادیږي هغه تیر وختونه
چې په غرمو به ګرځیدم، ګرځیدم
ستا په کوڅه کې به د چا له ویرې
لکه د پاڼې رپیدم، رپیدم

چې بیلې پښې به مې په ځمکه سرې شوې
پنا مې وړه ستا د دیوال سیوري ته
ستا د دیوال خوشبو به داسې مست کړم
لکه د ګلو د شمال سیوري ته

په لوږه تنده باندې نه پوهیدم
نه به غرمه نه مازیګر مې لیدو
ستا په لټون پسې به زه جانانه
ګرځیدم څو پورې چې لمر مې لیدو

خو

خو اوس د داسې وخت پنجو کې ګیر یم
چې مې په ګرانه تن ته ساه راځي
جانانه ستا په غم به څه وژاړم
چې په خپل ځان باندې ژړا راځي

غزل

له سرو سترګو تر سرو سترګو
پرون چې ما په آیینه کې کتل
راته کیسې د ماشومتوب یادې دې
زه به په چیغو چیغو کورته راغلم
مورجانې زه به ستا و لور ته راغلم
زما به سترګې وې له خاورډکې
هم به مې سر و له ګردونو نه ډک
تا به نارې کړې چې قربان دې شمه
بیا دې له چا پره شوخې کړې ده
تا به د خپل پوړنې پیښکې باندې
زما له سترګو خاورې پاکې کړلې
هم به زما له سره ټول ګردونه تا وڅنډل
راته به ستغې سپورې تا وکړلې
چې مخ او سر به دې راو مینځلو
زما به سترګې تکې سرې ښکارېدې
تا به مې سترګې راته تورې کړلې
***
خو نن چې بیا زما په سترګو کې د چا له غمه
و وینو سیند بهیده
ما آیینې ته کتل
زما تصویر په آیینه کې زنګیده، زنګیده
ما ویل چې اوس به له هینداره نه راو ښوییږي
تا راته څه په عاجزۍ وویل:
((زویه لوګې دې شمه ودې ګرځم

نوره د سرو سترګو دا لوبـــــه پـــــــریږده))

قطعات

سپرلیه هغه به زموږ د خــــوارو کــــلی وي چې
ګلونه ټول په وینو ســــره وي او بل رنګ نه کوي
دا زمانه لکه چې نــــور زمــــوږ وجود نه مني
عجیبه نه ده چې احساس مو لا غورځنــګ نه کوي

***

وخت به موږ ته ځنګه ګــــلورینه فضا جوړه کړي
غږ د پسرلي خو له ورایــــه خــــزان وخاندي
لا د ګلغوټیو ستوني ډک دي له بــــــاروتو نه
تاته به په کومه خوله سپرلیه ګلان وخــــاندي

***

پام کوه سپرلیه چې زمــــــوږ کـلي ته رانه شې
ته به د باروتو دې وطن ته څــــه تحفــه راوړې
اوس زموږ د کلي چنارونه ځــــالـې نــــه لري
ته به د بلبل د غم نوا تـــــه څـــــه نغمه راوړې

***

دلته د وخت د نابلدو خلکو خـــــوا کې اوسو
دلته کې موږه ساه په بیه اخلو ژونـــــد تیــروو
دلته زموږ احساس بندي دی څه ویلی نـــــه شــو
ترخې خبرې د هر چــــا لـــکه د قــــند تــیروو

***

ځنګه ژړ مې د آرمــــان قــــاتل جـــوړیــږي
محتسبه لا مې هــــغسې ځـــــوانــي ده
د ښار مشره ستا د امن ښــــاریــــه کــې
هر څه ګران د ســــرونــــو ارزانـــــــي ده

***

پر سپین رخسار چې زلفې لام ولګي
لکه روژه کې چې ماښام ولګي
د تن رګونه مې موسکي موسکي شي
غږ چې په غوږ زما د جام ولګي

***

لمر چې د غروب په غرغره شي راته وخاندي
جوړه طبیعت کې نظاره شي راته وخاندي
سترګو د جانان که د مغلو خصلت غوره کړ
مینه پښتنه یې تا تره شي راته وخاندي

***

د انتظار په تریخ نظر کې مې لا
د امیدونو څه خواږه پاتې دي
وخته رفتار کې دې کرار راوله
ستا له منزله پښتانه پاتې دي